

ÜNİTE 5: EŞZAMANSIZ İLETİŞİM ARAÇLARI

Eşzamansız İletişim

Eşzamansız iletişim kaynaktan çıkan mesajın çıktığı zamandan farklı bir zamanda alıcıya ulaşması ve alıcıdan dönecek bildirim yine tepkinin verildiği zaman diliminden sonra ulaşması yöntemiyle gerçekleşen iletişimdir. Eşzamansız iletişim, kaynaktan çıkan mesajın çıktığı zamandan farklı bir zamanda alıcıya ulaşması ve alıcıdan dönecek bildirim yine tepkinin verildiği zaman diliminden sonra ulaşması yöntemiyle gerçekleşir. Bu yönü ile eşzamansız iletişim, alıcıların mesajı derinlemesine incelemelerine, sınırsız sayıda tekrar etmelerine, kapsamlı mesajlara ulaşmalarına ve çok sayıda alıcıya mesajın gönderilmesine olanak tanır. Ancak anlık olarak geribildirim ihtiyacının karşılanamaması, mesaja alıcının geribildirimlerine göre anlık müdahale edilememesi ve alıcıda yalnızlık hissiyatının oluşabileceği ihtimali eşzamansız iletişimin sınırlılıkları arasında sayılabilir.

Eşzamansız İletişim Araçları

Eşzamansız iletişim, Kaynak ve Alıcı arasındaki iletişimde Kanal yapısındaki değişimin yani kullanılan teknolojilerin, mesajın zamandan bağımsız olarak karşı tarafa ulaşmasını ve alıcının tepkisinin yine zamandan bağımsız olarak Kaynağa iletilmesi sürecidir. Bu süreçte zamandaki bağımsızlığı sağlayan Kanal ögesini oluşturan teknolojik alt yapıdır. E- posta, eşzamanlı olmayan biçimde bireylerin birbirlerine veya bir gruba metinsel, durağan ya da hareketli görsellerden oluşan mesajları gönderebildikleri ve herhangi bir dosya formatında kaydedilmiş belgeleri ek olarak iletirebildikleri ilk geliştirilen internet uygulamalarından biridir (Altun, 2005). E-posta kişiye özel alan ve servis sağlayıcı bölümlerinin "mailto:" işareti ile birleştirilmesiyle kişiye özel bir adres tanımlamasıdır. Bu adres aracılığıyla gönderilen mesaj alıcısına ulaştırılır. Ücretli ya da ücretsiz birçok e-posta sağlayıcısı vardır. E-posta adresi elektronik mail sürecinde sunucular arasında gönderim ve alım süreçlerinin tamamlanmasını sağlayan adrestir. Günümüz iletişim teknolojileri arasında ek dosya gönderimi dahil olmak üzere yüksek boyutta bir çok kişiye tek seferde ulaşımı sağlayan ve defalarca aynı mesaja ulaşımı sağlayan bir iletişim yöntemi olan e-posta adresi kurum ve kuruluşların kullanıcı, çalışan ve ziyaretçilerine ulaşma yöntemi olarak ilk tercihleri arasında yer almaktadır. Blog, web log (Web günlüğü) ifadesinin kısaltılmış halidir. Web 2.0 teknolojilerinin gelişimiyle iletişim teknolojileri arasında yerini almıştır. Blog için ücretli-ücretsiz bir çok servis sağlayıcı mevcuttur ve basit düzeyde teknoloji okur yazarı olan herkesin kullanabileceği bir kolaylığa sahiptir. Mesajların hiyerarşik olarak sıralandığı bir paylaşım ortamı olan bloglar, güncel olan mesajdan daha eski olan mesajlara doğru bir sıralama şeklinde oluşturulan ve mesajlara yorumların da yine zamana göre sıralı şekilde verildiği bir eşzamansız iletişim aracıdır. Blog sayfaları özel bir internet alanına kurulabileceği gibi servis sağlayıcısının verdiği sınırlı alana da kurulabilmektedir. İnternet kullanıcılarının blog sayfalarını oluşturabilmeleri için yararlanabilecekleri açık kaynak kodlu ya da kapalı birçok sistem mevcuttur. Wiki, blog gibi, kullanıcıların internet üzerinden sayfalar yaratmasına ve düzenlemesine olanak tanıyan web 2.0 teknolojileri arasında yer alan bir eşzamansız iletişim aracıdır. İngilizce olarak "What I Know is" ifadesinin baş harflerinin kısaltılmasıyla oluşturulan bir ada sahip olan Wikiler genelde birçok kişinin katılımıyla işbirlikli olarak, web sayfaları üzerinde çalışmak için tercih edilir. En çok bilinen örneği Wikipedia'dır (wikipedia.org). Wiki için üzerinde herkesin

düzenleme yapmasına izin veren, bir sözlüğü, ansiklopediyi ya da veritabanını andıran web siteleri demek yanlış olmayacaktır. Ziyaretçiler, bir sözcük hakkında özgürce tanımlama yapabilir, önceden eklenmiş içeriklere yeni yorumlar ekleyebilirler. Forum kelime anlamı olarak belirli bir amaç uğruna bir araya toplanmış bireyleri ifade eder ve farklı bir anlam olarak da toplu olarak belirli bir konu hakkında tartışma olarak bilinmektedir. Bu bağlamda oluşturulan forum siteleri de aynı zamanda tartışma forumları olarak ifade edilebilmektedir. Forum siteleri farklı coğrafyalarda yer alan bireyleri aynı konuda birleştiren ve farklı zamanlarda ulaşılmasına imkan sağlayan etkili bir eşzamansız iletişim aracıdır. Bütün foruma müdahale edebilen Administrator kullanıcılarının yanında, ana konular için atanmış Moderatörler aracılığıyla da alt konuların yönetimi yapılabilmektedir. Paylaşım ve yapılan yorumlara göre kullanıcılar arasında rütbe dağılımı yapmak forumların ilgi çekici özelliği olarak dikkat çekmektedir. Sosyal ağlar, bireyler arasında bağlantı kurabilmeyi, ortak profesyonel amaçlarla bir araya gelebilmeyi ve kişisel tercihleri, hobileri doğrultusunda ortak konulara ulaşabilmeyi sağlayan platformlardır. Web 2.0 teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte sanal toplulukların oluşması ve kişilerin sanal ortamda bir kimlik yaratma çabası meydana gelmiştir. Bu kimlik gerçek yaşamını yansıtabileceği gibi tamamen farklı profilleri de işaret edebilir. Ancak varılan nokta kişilerin sosyalleşme ve var olduğunu gösterme girişimi olarak internet teknolojileri aracılığıyla bir ağa katılması ve o ağ üzerinde amacına göre sosyal bir yapıya bürünmesidir. Bu yapı ile kişi sanal çevresiyle etkileşim ve iletişim halinde olabilmektedir. Bu sanal çevre normal zamanda da yüz yüze görüşebileceği yakın çevresinden oluşabilir ya da hiçbir şekilde yüz yüze gelebileceği ihtimalinin olmayacağı bireylerden de meydana gelebilir. Ulaşılabilir kullanıcı sayısının sosyal ağ platformları sayesinde artması, içeriğin de çeşitlenmesine ve zenginleşmesine sebep olmaktadır. Bu durum etkileşim içinde bulunan ağın genişlemesine sebep olmaktadır. Bu doğrultuda sosyal ağların günümüz internet teknolojileri sayesinde kişilerin eşzamanlı ya da eşzamansız olarak kullanabilecekleri en önemli iletişim araçları arasında göstermek yanlış olmayacaktır. Facebook, Twitter ve Google* günümüzde en çok kullanılan sosyal ağlar arasındadır. İlgili sosyal ağlar akademik içerikten, hobi paylaşımlarına, haberlere, resim paylaşımlarına ve akla gelebilecek diğer bütün konulara hitap eden özelliklere ve bu yönde kullanan kullanıcılara sahiptir. Ancak bazı sosyal ağlar var olma amacını kısıtlamış ve özel sınırlarla kullanıcılarına hizmet etmeyi öncelik haline getirmiştir.

Eşzamansız İletişim Araçlarının Kullanımı

Eşzamansız iletişim araçları kullanım amaçlarına göre çeşitlenmektedir. Örneğin sanal bir topluluk oluşturup farklı konularda iletişim kurma ve etki ağını genişleterek hobi, araştırma, haber ve kişisel paylaşımları etki ağına sunmak gibi bir amaç için sosyal ağlar tercih edilebilir. Web ortamında birden çok kişinin herhangi bir konuda işbirlikli olarak çalışması için wiki sayfası oluşturma yoluna gidilebilir. Ancak kişi kişisel ilgi alanları üzerine ya da uzmanı olduğu akademik bir konuda duygu ve düşüncelerini yazarak ziyaretçilerin yorumlarına açmak isterse blog yazmayı düşünebilir. E- posta yazılı olarak ya da dosya ekli olarak bir ve birden çok kişiye özel olarak ulaşabilmeyi sağlayan önemli bir eşzamansız iletişim aracıdır. Önemli bilgi güncellemelerinde, yönetsel süreçlerde, duyuru ve haber gönderimlerinde, süreç hakkında bilgilendirme yaparken ve kişisel mesaj serisi oluşturmak için tercih edilebilir.